

A FilmJUS 2014. évre vonatkozó beszámolója

Tartalomjegyzék

↳ tárgyévi tevékenység

- Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala
- Jelmez és díszlettervezők jogkezelésének átvétele
- FilmJUS – NKA per
- Kódolt csatornák után szedhető jogdíjak
- Vezetőségi tagválasztása

↳ változások a szabályzatokban

↳ jogdíjközlemények

↳ tervezett informatikai infrastruktúra (új pénzügyi rendszer)

↳ tagok, reprezentativitás

↳ gazdálkodási adatok a 2014-es pénzügyi évre vonatkozóan

Kabdebó György

2015. május 27.

Tárgyevi tevékenység

A FilmJUS 2014-es évi tevékenysége, az előző évhez hasonlóan, ismét meglehetősen mozgalmasnak mutatkozott. A jogkezeléshez, a felosztáshoz és kifizetésekhez kapcsolódó tevékenység továbbra is kiegyensúlyozottnak és sikeresnek mutatkozott, miközben a felügyeleti környezet módosulása lényegi változtatásokat kényszerített a FilmJUS-ra.

Az alábbiakban tematikusan követem végig az egyes eseményeket.

Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala

Majd egy éves előkészítés után 2014. március végére sikerült megszervezni egy megbeszélést dr. Bendzsel Miklóssal, az SzTNH elnökével. A találkozón az SzTNH részéről jelen volt dr. Ficsor Mihály jogi elnökhelyettes és dr. Lábod Péter főosztályvezető-helyettes. A FilmJUS részéről Kabdebó György és Rózsa János volt jelen. Az előzetes egyeztetés során két témát javasoltunk megvitatásra, egyrészt a FilmJUS-NKA konfliktusban kértük a Hivatal segítségét, másrészt a kódolt-kódolatlan TV-csatornák problémáját vetettük fel.

A FilmJUS-NKA konfliktus iratait előzetesen hozzáférhetővé tettük a FilmJUS honlapján, az NKA-nak befizetett, de fel nem használt pénzösszeg visszaszerzésére irányuló peres eljárást elindítottuk. Kértük a felügyeletünket ellátó Hivatal segítségét az ügyben. Az SzTNH véleményét dr. Ficsor Mihály fogalmazta meg, eszerint folyamatban lévő ügyben nem foglalnak állást.

Szóba került a FilmJUS által szociális és kulturális célra szánt támogatási kerete. KGy elmondta, hogy az Szjt. rendelkezései szerint szociális célra csak abban az esetben használható fel az előző évi jogdíjbevételek 3%-a, amennyiben további 7%-ot a FilmJUS átutal az NKA-nak kulturális célra. Miután a 2012-ben, az ilyen jogcímen átutalt összeget sem használta fel az NKA (ezt pereli vissza a FilmJUS) megváltoztattuk a Felosztási Szabályzatunkat, megszüntetve valamennyi támogatásunkat. Dr. Ficsor Mihály szerint az Szjt. 89.§ szerint a felnemoztható jogdíjnak minősülő (Szjt. 89.§ (8) bekezdése szerinti) összegek 25%-ára úgy vonatkozik a kötelező NKA-befizetési kényszer, hogy az abból kulturális célra szánt összeget kell átutalni, de nincs kötelező arány meghatározva, azaz a jogkezelő szervezet szabadon dönthet annak szociális célú felhasználásáról. KGy visszakérdezett, hogy eszerint, ha a FilmJUS Felosztási Szabályzatában megfogalmazza ezt a lehetőséget, akkor NKA-befizetési kényszer nélkül támogathatja saját, szociális célú alapítványát. A válasz egyértelmű igen volt.

Ennek figyelembevételével a KÜGYÜ április 10-i ülésén megváltoztatta a Felosztási Szabályzat Támogatási Politika fejezetét (☞ lásd a „változtatások a szabályzatokban” fejezetet), ennek eredményeként, kizárólag szociális célú felhasználásra 11.334.956.-Ft támogatást adott a Filmjus Alapítványnak.

A másik felvetett ügyben, amelyet az M3 csatorna indítása hozott a felszínre, az SzTNH-val folytatott tárgyaláson KGy elmondta, hogy tarthatatlannak érzi azt az állapotot, miszerint az irodalmi és zenei jogosultakkal ellentétben a rendezők, operatőrök és filmírók nem kapnak jogdíjat azok után a művek után, amelyeket az M3 sugároz. A Hivatal véleményét ezúttal is dr. Ficsor Mihály fogalmazta meg, az EU-szabályozással összhangban az M3 csatornán folyó műsorszolgáltatás sugárzásnak és nem egyidejű továbbközvetítésnek minősül, így azok után nem jár az egyidejű továbbközvetítési (értsd: kábelTV) jogdíj. Ha a FilmJUS-nak van sugárzásra vonatkozó jogdíjbeszedési jogosítványa, akkor azt érvényesítse az MTVA-val szemben.

Megragadva az alkalmat KGy felveti a FilmJUS azon problémáját, hogy törvényi kötelezettség hiányában a sugárzó szervezetek, az MTVA és HírTV kivételével nem hajlandók az adatszolgáltatásra. Az elmúlt 3 évben a FilmJUS minden Szjt.-módosítás alkalmával felvetette, hogy a törvényben kéne kötelezni a sugárzó szervezeteket adatszolgáltatásra, mindeddig sajnos sikertelenül. Reméli, hogy az EU-direktívának megfelelően 2016 tavaszáig kötelezően megváltoztatandó Szjt. orvosolja ezt a problémát, már csak azért is, mert ezt maga a direktíva is előírja. Dr. Bendzsel Miklós elmondta, hogy mindent el fog követni ahhoz, hogy ez megtörténjen.

2014 közepén lezárult az a, több mint egy évvel korábban megkezdett közigazgatási eljárás, amelyet a Hivatal indított a 2011. decemberi közgyűlés határozatai miatt. Ez a véghatározat megerősíti a FilmJUS álláspontját, miszerint a határozat megfelelt mind a hatályos törvényeknek, mind a FilmJUS saját szabályzatainak.

Még 2013-ban kezdeményezte az SzTNH, hogy gyökeresen meg akarja változtatni a felügyeleti eljárást. A procedúra kidolgozására felkérték a Price Waterhouse & Coopers-t (PWC), az érdemi munka 2014-ben indult. Sajnálatos, hogy az első, vitára bocsátott anyag úgy készült el, hogy a PWC munkatársai még csak nem is konzultáltak az egyes jogkezelő szervezetekkel, így ez az anyag erős vitát váltott ki az érintettek körében. Ez

ügyben több alkalommal is elmondtuk véleményünket és kifogásainkat, amelyeket csak részben fogadtak el. Ragaszkodtak ahhoz, hogy egy teljesen egységes, valamennyi jogkezelőre vonatkozó rendszert hozzanak létre, és nem akarták figyelembe venni, hogy eltérő nagyságrendű és eltérő gyakorlatot folytató szervezetekről van szó. Ugyancsak félreértésre adott okot, hogy az eljárás kezdetén a felek nem tisztázták a használt fogalmakat, így előfordulhatott, hogy ugyanazon fogalom alatt mindhárom fél mást és mást értett. Csak példaként az SzTNH és a PWC folyamatosan használja a „felosztáskor fel nem oszthatóvá váló jogdíj” fogalmat, miközben az Szjt. rendelkezései kategorikusan kizárják, hogy ilyen létezhet-e egyáltalán, az leghamarabb is csak egy évvel a felosztást követően lehet fel nem osztható.

További problémát okozott, hogy a tanulmányt és a felügyeleti táblázatot készítőket nem vették figyelembe, vagy nem is voltak tisztában a fiskális és a jogdíj közötti különbséggel, a probléma feloldására egy meglehetősen bonyolult elhatárolási rendszert találtak ki, amelyik feleslegesen és szinte követhetetlenül túlbonyolítja a könyvelést és a mérlegkészítést valamint a megkövetelt adatszolgáltatást.

Az év második felében a jogkezelést érintő fogalmak tisztázásáról leveleztünk az SzTNH-val és a PWC-vel, úgy tűnik kevés sikerrel. A FilmJUS ismét leírta, hogy milyen – a jogkezelést érintő – pénzügyi folyamatok léteznek, különös tekintettel a fiskális és jogdíj közötti különbségére. Ennek ellenére egy olyan táblázathalmaz kitöltését kéri szeptember végére, amelyben továbbra is keverik a két fogalmat, így a táblázat egyes kérdései nem értelmezhetők. Kénytelenek voltunk átértelmezni a most nem értelmezhető egyes rovatokat, kíváncsian várva, hogy miként fogják ezt fogadni. Jelen beszámoló elkészültéig még nem kaptunk semmilyen visszajelzést.

Az üggyhez tartozik, hogy a FilmJUS felfogta, hogy az új beszámolási struktúrát így vagy úgy, de mindenképpen be fogják vezetni. Elhatároztuk, hogy egy olyan belső pénzügyi rendszert fejlesztünk ki, amelyik valamennyi pénzügyi folyamatot elemi szinten kezel, minden egyes tranzakcióhoz hozzárendeljük mindazokat az attribútumokat, amelyek lehetővé teszik, hogy elvileg bármilyen lehetséges kérdésre elkészíthető majd egy-egy számítógépes lekérdezés, ami lehetővé teszi a kumulált adatokhoz való könnyű hozzáférést (☞ lásd „új pénzügyi rendszer fejlesztése” fejezetet).

Jelmez- és díszlettervezők jogkezelésének átvétele

A 2012-ben indult folyamat 2014-ben sikeresen befejeződött.

2014 év közepén, összegyűjtve az akkreditációhoz szükséges összes kötelező iratot, a FilmJUS benyújtotta az SzTNH-nak azokat, kérve a jelmez- és díszlettervezők jogkezelésének átvételét. 2014. augusztus 6-án az SzTNH értesítette a FilmJUS-t, hogy elfogadták az akkreditációs kérelmet.

Eszerint 2015 január 1-től a FilmJUS kezeli a jelmez- és díszlettervezők jogkezelését, átvéve azt a Hungartól. Ennek következményeként 2014-ben a 15-ös jogdíjközleményeinket már ennek fényében fogalmaztuk meg.

FilmJUS-NKA per

A KÜGYÜ felhatalmazása nyomán a FilmJUS még 2013-ban jogi útra terelte követelését az NKA-val szemben. A Fővárosi Törvényszék intenciójára a perbe bevontuk a Minisztériumot is (EMMI), lévén, hogy a FilmJUS-NKA szerződést Balog Zoltán miniszter is aláírta. Az ezt követő tárgyaláson tisztázódott, hogy Balog Zoltán, mint az NKA, és nem a Minisztérium képviselőjében írta alá az NKA-FilmJUS szerződést, a Minisztérium elleni keresetünktől elálltunk. A törvényszék kérésére egy anyagba foglaltuk össze az ügy előzményeit, ámbar az egyes események már eddig is megismerhetők voltak a beadott iratok alapján. Az kértük a Törvényszéktől, hogy kötelezze az alperes NKA-t, hogy a Kollégium üléséről szóló jegyzőkönyveket tegye számunkra hozzáférhetővé.

2014 október végén a Fővárosi Törvényszék ítéletet hirdetett, eszerint a FilmJUS első fokon pernyertes az NKA-val folytatott vitájában. Az ítélet szerint az NKA köteles a FilmJUS-nak visszafizetni az átadott, mintegy 30MFt összeget, annak kamataival együtt, valamint az eljáró Fővárosi Törvényszék a perköltségek megfizetését is elrendelte. Az ítélet nem jogerős, az NKA fellebbezést nyújtott be.

Kódolt csatornák

(2014. január 28-i KÜGYÜ-n)

A január végén tartott KÜGYÜ-n KGy tájékoztatta a jelenlévőket az M3 TV-csatorna indításával kapcsolatos eseményekről. Egyfelől kiderült, hogy az M3 csatorna kódoltnak számít, így az Artisjus, az Szjt. vonatkozó rendelkezésének értelmezése alapján, erre a csatornára csak az irodalmi és zenei jogosultak számára szed be

jogdíjat, következésképp a filmes alkotók, az előadóművészek és a képző- és iparművészek nem kapják meg a nekik járó jogdíjat.

Ez ügyben a FilmJUS, a többi érintett kjk-szervezetekkel együtt tárgyalásos úton próbálta orvosolni a problémát, de el volt szánva, hogy akár peres úton is érvényt szerez a jogdíjkövetelésének. Sajnálatos módon sem az EJI, sem a Hungart nem volt partner a közös fellépésben, inkább egyedi megállapodásokra törekedtek.

Az MTVA-val folytatott tárgyalások kezdetben nem vezettek eredményre, az MTVA ragaszkodott ahhoz, hogy csak azoknak a szerzőknek fizet, akik a műveik készítésekor nem voltak az MTV alkalmazásában, értelmezésükben ezek a szerzők minden későbbi jogdíjaikról lemondtak. Ezt a FilmJUS az M+ esetében nem fogadhatja el, már csak azért sem, mert az M3 csatorna fizetős, nem „must carry”, mint az M1, vagy a Duna, azaz az M3 csatornából az MTVA-nak bevétele van, és ezt meg kell osztania a szerzőkkel. További érvünk, hogy amikor ezek a művek készültek, akkor egyrészt a szerzőknek nem állt módjukban más szerződést aláírni, mint az ún. blanketta-megállapodást, itt az MTV visszaélt erőfölényével, másrészt akkoriban csak 1, ill. 2 földi sugárzású TV-csatorna létezett, fel sem merülhetett, hogy fizetős kábel-csatornán fogják közvetíteni az alkotásokat. A FilmJUS ebben az ügyben is el van szánva, hogy akár peres úton is érvényt szerez az alkotók jogos igényének.

A problémát az SzTNH vezetőivel is megvitattuk, kiderült, hogy a kódolt-kódolatlan különbségtétel által generált probléma kiváltó oka, vagyis az Szjt. rendelkezése nem megváltoztatható, sőt ez konform az EU-szabályozással is.

Mindennek tudatában tárgyaltunk az MTVA illetékeseivel. A FilmJUS álláspontja szerint az M3 csatornán sugárzott művek után a FilmJUS jogdíjközleményében meghatározott mértékű jogdíjat kell az MTVA-nak fizetnie. A vitát az okozta, hogy az MTVA szerint csak azoknak az alkotóknak fizetnének, akik nem voltak MTV-állományban, vagy nem írták alá a későbbi sugárzások után járó jogdíjról való lemondási nyilatkozatot. Erre való hivatkozással tettek egy évi 5 millió forintos ajánlatot. A FilmJUS nem fogadta el ezt a kitételezt, a januári vetítési adatok alapján kiszámoltuk a keletkezett jogdíj-összeget, ennek az egész évre való extrapolációjával tettünk ajánlatot az MTVA-nak. Eszerint, feltételelesen elfogadva az MTVA közlését, miszerint az M3 csatorna után mintegy 100 millió forintos bevétele van, a FilmJUS jogdíjkövetelése éve 11,4 millió forint. Ugyancsak feltételül szabtuk, hogy évente hivatalosan nyilatkoznak az M3 utáni tervezett, ill. beszédett bevételükről és az év végén a tényleges bevétel arányában módosítjuk a jogdíj-összeget.

Az év közepére az MTVA végül engedett és egy 10,5 Mft-os ajánlatot tett, ami megegyezik a FilmJUS 3 hónappal ezelőtti egyik ajánlatának. Ez az összeg úgy jött ki, hogy az MTVA közölte, hogy az M3 utáni éves bevétele 100 Mft-ot tesz ki, a jogdíjközleményünk szerint az ezután járó jogdíj ennek 15%-a lenne. Viszont mivel az M3 csatornán régebbi külföldi filmek és napi híradók is mennek, az első hónapok adatai alapján csökkentettük a bevétel 10,5%-ára a jogdíjkövetelést. Ez tehát a bevétel 10,5%-a. Legutóbbi viszont-ajánlatunk úgy szól, hogy az M3 utáni tényleges évi bevétel 10,5%-a legyen a jogdíj.

Mindeközben a sugárzásra vonatkozó jogdíjközleményünkben kiemeltük az előállítóktól a kódolt csatornák után szedhető jogdíjakat is, amelyet az illetékes Miniszter is elfogadott, így 2015-től kezdve a FilmJUS mindent elkövet, hogy saját jogán is szedjen ún. nagyjogdíjakat a kódolt csatornákon futó művek után. A problémát várhatóan az fogja okozni, hogy amennyiben tárgyalni tudunk az előállítókkal vagy a csatornák tulajdonosaival, a kereskedelmi csatornák által működtetett kódolt csatornákon folyó másodsugárzás után valószínűleg nem fognak első szóra jogdíjat fizetni, valószínűleg arra hivatkozva, hogy a szerzők minden jogdíjkövetelésükről lemondtak az adott mű elkészítésére kötött szerződésben.

Vezetőségi tagválasztás

A decemberben tartott KÜGYÜ-n KGy tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a FilmJUS vezetőségének két tagja, Böszörményi Zsuzsa és Bánki Iván lemondott e tiszteréről, mert az új Ptk. szabályai szerint összeférhetetlen az, hogy ugyanazon személyek vezető tisztségviselői legyenek az Egyesületnek és az Egyesület által alapított Alapítványnak is. Mindketten úgy döntöttek, hogy a FilmJUS Alapítvány kuratóriumi tagságát tartják meg. A Küldöttgyűlés megköszönte eddigi - kitartó és sikeres – tevékenységüket.

A Küldöttgyűlés, mint a FilmJUS legfőbb döntéshozó szerve jogosult a küldöttgyűlés tagjai közül tagokat választani a Vezetőségbe. KGy elmondta, hogy néhány KÜGYÜ-tag, hasonlóan Böszörményi Zsuzsához és Bánki Ivánhoz, tagjai a FilmJUS által alapított FilmesHáz Alapítvány kuratóriumának, így ők sem választhatók a vezetőségbe. Mindezeket figyelembe véve KGy Babiczky Lászlót és Horváth Horváth Ádámot javasolja

új vezetőségi tagnak. A jelenlévők nem tettek további javaslatot, ezt követően a KÜGYÜ titkos szavazással megválasztotta a Vezetőség két új tagját: **Babiczky Lászlót és Horváth Ádámot.**

Változások a FilmJUS szabályzataiban

A **FilmJUS Alapszabálya** 2014. januárban módosult. Az Alapszabály módosításának alapvető indoka a jelmez- és díszlettervezők azon elhatározása volt, hogy a továbbiakban a FilmJUS-ban szeretnék tevékenykedni és szeretnék, ha részükre a FilmJUS végezné a jogkezelést. Az átigazolást mindhárom érintett fél – mármint a MALÁT, mint a tervezőket képviselő civil szervezet, a Hungart, mint az eddigi jogkezelő, és a FilmJUS, mint a leendő jogkezelő – megvitatta és azzal egyet értett. A FilmJUS legfőbb döntéshozó szerve, a Küldöttgyűlés a csatlakozást egy előző ülésén egyhangú szavazással jóváhagyta. Ennek megfelelően kellett az Alapszabályt kis mértékben módosítani, amit a KÜGYÜ, majd a nyilvántartást végző Fővárosi Törvényszék is elfogadott.

A **FilmJUS Szervezeti és Működési Szabályzata** 2014-ben két alkalommal módosult. A KÜGYÜ januári határozata alapján, a jelmez és díszlettervezők egy Látványtervezői Szekció megalapítására kaptak lehetőséget. A nevezett szekció működésének feltételei a Forgatókönyvírói és a Produceri Szekciójához hasonlatosak.

Az SzMSz egyetlen lényegi, a tervezőket nem érintő módosítása, hogy kodifikálta azt a 10 éve vitt gyakorlatot, hogy a kamatbevétel egy része is finanszírozhatja a működés költségeit. Az elmúlt években is, minden alkalommal az éves költségvetés tárgyalásakor összecsúszva meghatároztuk a kamatbevétel azon részét, amely működési célra használható. A módosítás elfogadásával ezt az összeget nem csak mint az adott év költségvetésének részeként, hanem önálló tételként is el kell fogadnia a FilmJUS legfőbb döntéshozó szervének, a Küldöttgyűlésnek.

A KÜGYÜ augusztusi ülésén ismét módosította az SzMSz-t. A módosítások három területre vonatkoztak. Egyrészt az SzMSz-ben kodifikáltuk az eddig is vitt gyakorlatot, amelyik a FilmJUS vezető tisztségviselőinek honorárium-kifizetéseit szabályozza (VI.8.), ezt eddig a KÜGYÜ, ill. régebben a Választmány évente hagyta jóvá. Másrészt ugyancsak az SzMSZ-ben szabályoztuk az alkalmazottaknak és vezető tisztségviselőknek fizethető végkielégítés feltételeit és mértékét (X.7.). Harmadrészt pontosítottuk a Jogi Iroda működésének rendjét (X.2.).

A működési környezet változásai miatt a **FilmJUS Felosztási Szabályzatát** több alkalommal is módosítottuk. A januárban a KÜGYÜ-nek elfogadásra javasolt módosítások nagy részét a látványtervezők átigazolása indokolta, viszont ezek a módosítások értelemszerűen csak akkor léptek majd hatályba, amikor a díszlet- és jelmeztervezők jogkezelésének átvételét az illetékes hatóság akkreditálja. A hatályos törvénnyel összhangban a díszlet- és jelmeztervezők mozgóképi alkotóknak minősülnek, a jövőben majd az Artisjus is ilyen jogcímen fogja utalni az elsődleges felosztásban nagyobb %-t képviselő üres hordozó és kábelTV-jogdíjakat. Ugyanakkor módosul a mozgóképi alkotók jogcímen belüli alkotócsoporthoz egymáshoz viszonyított felosztási aránya. A díszlet- és jelmeztervezők felosztási algoritmusa is eltér a többi alkotó felosztásától. Mivel elég kevés külföldi országban létezik díszlet- és jelmeztervezők számára történő kötelező közös jogkezelés, ezért a felosztás első lépéseként elhatároztuk évente 7%-ot a felosztandó jogdíjból azon külföldi alkotók számára, akik számára nincs közös jogkezelés. Természetesen, amennyiben jelzik igényüket, a nekik járó jogdíjat ebből a 7%-os elhatárolásból fizetjük ki. A felosztási módszer hasonló, a magyarországi, nem monitorozott csatornák után fizetendő jogdíjak számításához.

A fennmaradt jogdíjösszeget a már meglévő algoritmus szerint a magyar és azon országok alkotói között osztjuk fel, akiknél létezik díszlet- és jelmeztervezőket érintő jogkezelés. Tudomásunk szerint 7 ilyen ország létezik, közülük 5 már jelezte, hogy hajlandó velünk kölcsönösségi szerződést kötni.

A támogatási politika módosítás szorosan összefügg az SzTNH-ban folytatott megbeszéléssel (lásd ott), ahol egyértelműen kiderült, hogy a fel nem oszthatóvá váló jogdíjösszegek 25%-a anélkül fordítható szociális célra, hogy ezzel egy időben, kötelezően kulturális támogatás címén, pénz kéne átutalunk az NKA-nak. Ennek fényében a vezetőséggel egyetértésben módosítási javaslatot terjesztettünk a KÜGYÜ elé, amely szerint a fel nem oszthatóvá váló jogdíjösszeg 25%-ának 30%-át szociális célra átadnánk a Filmjus Alapítványnak. Mivel a 2014-es kisjog-felosztás során a 2008-as jogdíjév még ki nem fizetett összege válik fel nem oszthatóvá, e nevezett összeg a 2014-es pénzügyi évben 11.334.956.-Ft.

A Felosztási Szabályzat módosítás szövege az alábbi:

„7. A FilmJus Egyesület Támogatási Politikája

- 7.1. A FilmJus Egyesület az Szt. 89.§ (10) bekezdése szerinti felosztható jogdíjakat nem kívánja a jogosultak érdekében történő felhasználással csökkenteni.
- 7.2. Az adott éves felosztásban figyelembe veendő, Szt. 89.§ (8) bekezdése szerinti fel nem osztható és a 2.13. pont szerint elévült jogdíjakból az adott éves felosztáskor figyelembe vehető összegnek az Szt. 89.§ (11) bekezdésében foglalt maximum (ez 2014. évben 25%) 30%-át használja fel a szociálisan rászoruló jogosultak érdekében az erre a célra létrejött alapítványon keresztül, első alkalommal 2014. évben.
- 7.3. A támogatási politikát a FilmJus Küldöttgyűlése évente felülvizsgálja, és arról határozatot hoz.”

Módosítottuk a **Felosztási szabályzat mellékleteit** is. Az 1. számú mellékletben néhány súlyozási arányt módosítottunk, míg a december 9-i KÜGYÜ-n létrehoztuk a 3. számú mellékletet, amelyik a kódolt csatornák után beszedett jogdíjak felosztását szabályozza. A FilmJUS itt szeretné bevezetni azt az elvet, hogy egy adott műfajú filmalkotás esetén az egyes szerzői minőségek eltérő súlyozással is szerepelhessenek. Példaként, egy kvíz sorozat műsor esetén a filmíró-szerkesztő minőség nagyobb súlyozással esik latba, mint a rendező, vagy az operatőr, hiszen az egyes epizódok tartalmi részét egyenként kell létrehozni, míg a rendező vagy az operatőr epizódonként általában nem alkot egyedi művet. Ugyanez igaz a hosszabb, zömében egy helyszínen játszódó sorozatokra is, ahol a filmíró(k) minden epizód esetén egyedül alkotnak, míg a rendezők és operatőrök legnagyobb részt csak ismétlik az egyes képbeállításokat.

Jogdíjközlemények

KGy 2014 decemberében tájékoztatta a KÜGYÜ-t a 2015-ös évre vonatkozó jogdíjközleményekről. Az eddigi négy jogdíjközleményünk közül kettő (Filmalkotások egyes nyilvános előadással történő felhasználása és Filmalkotások nyilvánosság számára lehívással ("on-demand") hozzáférhetővé tétele) csupán abban különbözik az előző évitől, hogy a tarifákat a hivatalos inflációnak megfelelő mértékben megnöveltük.

A Filmalkotások analóg vagy digitális hordozón többszörözött példányonkénti terjesztésére vonatkozó jogdíjközleményünkben a tarifát összesen 10%-kal, az inflációt jelentősen meghaladó mértékben emeltük, mert az SZTNH bejegyezte a FilmJUS akkreditációi közé a tervezők részére történő jogkezelést is.

A Filmalkotások sugárzással, vezeték útján vagy más hasonló eszközzel vagy módon történő nyilvánossághoz közvetítése után szedett jogdíjakat ugyancsak megemeltük 10%-os mértékkel, a tervezőknek járó jogdíjak okán, de ezen túl szándékunkban áll az ún. kódolt csatornákra is kiterjeszteni a jogdíj-kötelezettséget.

Az ügy előzménye, hogy a kódolt csatornákra (lásd ott) vonatkozóan a törvény nem írja elő az Artisjus számára az általa nem képviselt alkotók részére történő beszédési kötelezettséget, az csupán az egyidejű továbbközvetítéses kábel-felhasználásra vonatkozik. Ugyanakkor az Artisjus a zenei és irodalmi jogosultak számára a kódolt csatornák után is szed be jogdíjat egy korábbi, a kábel-szolgáltatókkal és a tartalomszolgáltatókkal kötött megállapodás alapján. A FilmJUS-nak az a véleménye, hogy tarthatatlan az az állapot, hogy az irodalmi és zenei jogosultak kapnak jogdíjat a kódolt csatornákon látható audiovizuális művek után, miközben ezen művek rendezői, operatőrei, tervezői és filmírói nem kapnak jogdíjat.

Az új jogdíjközlemény-tervezetünkben a filmíróknak és mozgóképi alkotóknak (rendezők, operatőrök, jelmez- és díszlettervezők) ugyanakkora mértékű jogdíjat terveztünk, mint amekkorát az Artisjus szed be az irodalmi és zenei jogosultaknak.

AZ SZTNH-val folytatott többszöri megbeszélés nyomán kismértékben módosítottuk a jogdíjközlemény tervezetet, hangsúlyozva a kódolt csatornák után fizetendő jogdíjakat is, amelyet végül az illetékes miniszter is elfogadott.

Új pénzügyi rendszer tervezése és elkészítése

2014. május 15-i KÜGYÜ-n

KGy tájékoztatta a májusi KÜGYÜ-n jelenlévőket az SZTNH azon szándékáról, hogy a jövőben, a felügyelet keretében egységes formában kívánják bekérni a jogkezelőktől az éves adatokat. Az SZTNH felkérte a Price-Waterhouse & Coopers-t, hogy készítsen erre vonatkozó tervezetet. Valamennyi jogkezelő írásban nehezményezte, hogy megelőzően sem az SZTNH, sem a PWC nem konzultált a jogkezelőkkel, így az elkészült anyag sok félreértésre adott alkalmat, nem egységes az egyes fogalmak értelmezése és véleményünk szerint felesle-

gesen túldimenzionált az adatkérés gyakorisága és széles köre. Ezen túl az egyes jogkezelők külön-külön is megfogalmazták kifogásaikat, ezek leginkább a saját gyakorlatukkal ellentétes elvárásokra vonatkoztak.

Ezt követően az SzTNH összehívta az összes érintett (jogkezelők-SzTNH-PWC) képviselőjét, meghallgatták a kifogásokat és ígéretet tettek, hogy az egyes jogkezelőkkel külön-külön is konzultálnak a felmerült problémák kapcsán, majd ennek folyományaként egy módosított anyagot készítenek.

A FilmJUS vezetősége is megvitatta a kialakult helyzetet és arra a következtetésre jutott, hogy ugyan a tervezet egyes vadhajtásait majd lenyesegetik, de várható, hogy a kitalált koncepciót így is úgy is „ráerőszakolják” a jogkezelőkre, legkésőbb az ezzel kapcsolatos EU-direktívák magyar jogrendbe való beillesztésével egy időben. Ezt látva megbízást adtak a menedzsmentnek, hogy tegyen javaslatot a probléma megoldására.

Az elnök javaslata szerint egy olyan pénzügyi információs rendszert kell létrehozni, amelyik alkalmas lesz valamennyi várható adatszolgáltatás igényeit kielégíteni. Az előkészítő munkák már 2014 márciusában elkezdődtek, ebbe egyelőre a FilmJUS saját számítástechnikával foglalkozó kollégáját vontuk be, de látható, hogy a végleges rendszer elkészítéséhez külső programozói erőforrásokat is be kell vonni. A problémát súlyosbítja, hogy ennek a rendszernek legkésőbb 2015 év elejére el kell készülnie, hogy a legjobb esetben 2015-től kötelezően megkívánt adatszolgáltatást meg tudjuk tenni, különben olyan nagyságrendű élőlítmunkát (értsd új munkatársak felvétele) kéne befektetni, amelyik tetemes többletköltséget okozhatna, nem beszélve az így kinyert adatok megbízhatóságára, pontosabban megbízhatatlanságára.

KGy válaszolt, hogy a tervek alapján kb. 40Mft nagyságrendű befektetésre lesz szükség. Elmondta, hogy egy olyan rendszert tervezett, amelyik elemi szinten kezel minden egyes jogdíjat (jogcím, jogosult minőség, keletkezés időpontja, érintett jogosult, mű, stb.), továbbá az összes kapcsolódó pénzügyi attribútum. Egy ilyen alapon létrehozott adatbázis elvileg képes bármilyen típusú lekérdezést kezelni, azaz a későbbiekben nem tud a felügyelet olyan kérdést feltenni, amelyekre az adatbázis valamely lekérdezése ne adhatna választ. Az idő sürget, hiszen az SzTNH tervei szerint már a 2015-ös évre vonatkozóan be akarják vezetni ezt az adatszolgáltatási kötelezettséget, és azt első alkalommal június 31-éig kell teljesíteni.

A küldöttek egyetértettek az adatbázis-fejlesztés szükségességével, ugyanakkor Rózsa János felvetette, hogy a külső megbízásokról a vezetőség döntsön, és legalább három ajánlatot kérjenek az adott munka elvégzésére. KGy egyetértett a felvetéssel.

A küldöttek egyhangúlag jóváhagyták az erre költhető, mintegy 40Mft-os adatbázis-fejlesztési keretösszeget

Tagok, reprezentativitás

Tekintettel arra, hogy a jogosultak művészeti tevékenységet végeznek, amely végzettséghez, vagy egy adott szervezetben való tagsághoz nem kötött, a jogkezeléssel érintett jogosultak pontos számát nem lehet meghatározni, következésképp nem állapítható meg a képviseltek/összes_alkotók aránya.

Arra vonatkozóan, hogy az érintett jogosultak közül hányan a FilmJus tagjai, illetve, hogy a FilmJus hány egyéb jogosultat képvisel, az Szjt. 92. § (1) ba és bb) pontjai alapján alábbi adatokat közölhetem:

A törvényi előírásnak megfelelően a tagok névsora a FilmJUS internetes honlapján hozzáférhető, sőt a filmszerzők hosszú listájából, név szerinti és alkotói minőség szerinti leszűréseket is lehet végezni. http://www.filmjus.hu/10_tagok/tagok_0.htm

A FilmJUS-nak jelenleg 1771 természetes személy, szerző tagja van, ebből

- 1131 személy rendezőként;
- 622 operatőrként;
- 1127 filmíróként, eredeti mű íróként, ill. szinkroníróként;
- 29 díszlet- és/vagy jelmeztervezőként;
- 99 jogutódként;
- 26 magánszemély (egyéni vállalkozó) tag előállítóként;
- továbbá 141 szervezet előállítóként tag.

További 36 olyan személy van, akik ugyan nem tagjai az Egyesületnek, de jogaik kezelésére megbízást adtak a FilmJUS-nak.

Értelemszerűen egy-egy tag több jogosulti minőségben is szerepelhet, pl. egy alkotó rendező és filmíró is lehet egy személyben.

Az Egyesület által végzett jogkezeléssel érintett jogosultak műveinek felhasználási arányát és a jogdíjakból való részesedésük arányát illetően:

A törvény által előírt, és a FilmJus által jelenleg végzett közös jogkezelések – a magáncélú másolási díjigény és az egyidejű vezetékes továbbközvetítési jogdíj – tekintetében a FilmJus által végzett jogkezeléssel érintett jogosultak műveinek felhasználási aránya és a jogdíjakból való részesedésük aránya álláspontunk szerint 100%, mivel a FilmJus valamennyi magyar illetve külföldi mű felhasználására tekintettel, azok összes jogosultját megillető magáncélú másolási és egyidejű vezetékes továbbközvetítési díjat felosztja.

A jogosultak elhatározásán alapuló közös jogkezelést illetően: annak meghatározásához, hogy a magyar filmalkotások FilmJus által végzett jogkezeléssel érintett rendezői, operatőrei és filmírói művei felhasználásának és jogdíjainak mértéke hogyan aránylik a magyar filmalkotások összes rendezője, operatőre és filmírója művei felhasználásának és jogdíjainak mértékéhez, szükség lenne arra az adatra, hogy Magyarországon hány, a felsorolt minőségekben alkotó személy működik. Ahogyan a fentiekben kifejtettük, mivel az alkotótevékenység regisztrációhoz nem kötött, a jogosultak számát nem lehet pontosan meghatározni.

A jogosultak elhatározásán alapuló közös jogkezelést illetően is igaz az, hogy a kiterjesztett hatályú jogkezelés miatt a FilmJus a magyar filmalkotások valamennyi rendezője, operatőre és filmírója részére jogosult jogkezelést végezni, azzal a kivétellel, hogy a közös jogkezelésből „kilépett” jogosultak esetén ilyen tevékenységet nem láthat el.

A FilmJus-ból 2014-ben nem lépett ki tag, így az önkéntes közös jogkezelésből valamennyi vagy egyes felhasználási módokat illetően „kilépettek” száma jelenleg 10 fő.

A FilmJus által végzett jogkezelésből az Szjt. 87. § (3) bekezdésének megfelelően nyilatkozatot tett jogosultak műveinek felhasználási arányáról a FilmJus-nak nincs tudomása, mert a „kilépett” jogosultak az őket megillető jogdíjról közvetlenül állapodnak meg a jogdíjfizetővel.

2014 folyamán a FilmJUS-tagság elhalálózás okán 5 fővel csökkent.

Külön szót kell ejtenünk a külföldi jogosultakról, ill. az itt elért reprezentativitásról.

Mindazon országok viszonylatában, akikkel a FilmJUS-nak képviseleti szerződése van (lásd a kölcsönös képviseleti szerződések fejezetét), áttételesen a partner szervezet által képviselt valamennyi szerzőt illetve előállítót képviseljük.

A FilmJUS arra törekszik, hogy valamennyi olyan szervezettel, amely közös jogkezelést végez, kölcsönös képviseleti szerződést kössünk.

Értelemszerűen a kötelező közös jogkezelésből származó jogdíjak felosztását és kifizetését valamennyi érintett jogosult számára továbbra is végezzük, függetlenül attól, hogy tag-e, vagy sem.

Gazdálkodási adatok a 2014-es pénzügyi évre vonatkozóan

Éves jogdíjbevételek:

A 2014-es naptári évre vonatkozó, üres hordozói és kábelTV jogdíjbevétel az Artisjustól	634.685.363.-Ft
(kötelező közös jogkezelés, amely nem tartalmazza az Agicoa-nak az Artisjus által közvetlenül átutalt, előállítói jogcímen keletkező ún. kábelTV jogdíjat)	
Az Artisjus által az Agicoa-nak közvetlenül átutalt jogdíj	45.925.872.-Ft
Külföldről érkezett ún. kisjogdíj	1.017.636.-Ft
TV-sugárzás után járó jogdíj	22.151.804.-Ft
DVD-kiadás után járó jogdíj	6.652.830.-Ft
Nyilvános előadások jogdíjbevétele	7.564.732.-Ft
On-demand jogdíjbevétel	260.828.-Ft
Külföldi jogkezelőktől átvett jogdíjak	20.029.457.-Ft
Mindösszesen:	738.288.522.-Ft

A FilmJUS-nak nincs egyéb (kiegészítő) tevékenységből származó bevétele.

Kezelési költséglevonások:

A kötelező közös jogkezelésből származó bevétel 11%-a (belföldi és külföldi)	83.413.112.-Ft
Külföldi jogkezelőktől átvett ún. nagyjogdíjak 3%-a	600.886.-Ft
Az önkéntes közös jogkezelésből származó bevétel 3%-a	1.014.408.-Ft
Mindösszesen:	85.028.406.-Ft

A FilmJUS más kjk-nak nem osztott tovább jogdíjat.

A FilmJUS-nak 2014-ben 849.555.Ft tagdíjbevétele volt.

A FilmJUS összes bevétele után 0,3% felügyeleti díjat fizetett, mindösszesen: 4.369.974.-Ft-ot

Kulturális célra 2014-ben a FilmJUS, az NKA-val folytatott vita következményeként nem adott támogatást, ugyanakkor szociális célra a FilmJUS Alapítványnak 11.334.956.-Ft támogatást adott.